

Teismo praktikos rinkinys

EUROPOS SĄJUNGOS TARNAUTOJŲ TEISMO (trečioji kolegija) SPRENDIMAS

2012 m. gegužės 16 d.*

„Viešoji tarnyba — Pareiga padėti — Pareigūnų tarnybos nuostatų 12a ir 24 straipsniai — Viršininko psichologinis priekabiavimas“

Byloje F-42/10

dėl ieškinio, pareikšto pagal SESV 270 straipsnį, taikomą EAEB sutarčiai pagal jos 106a straipsnį,

Carina Skareby, Europos Komisijos pareigūnė, gyvenanti Levene (Belgija), atstovaujama advokatų S. Rodrigues ir C. Bernard-Glanz,

ieškovė,

prieš

Europos Komisiją, atstovaujamą J. Currall ir J. Baquero Cruz,

atsakovę,

TARNAUTOJŲ TEISMAS (trečioji kolegija),

kurį sudaro pirmininkas S. Van Raepenbusch (pranešėjas), teisėjai R. Barents ir K. Bradley,

kanclerė W. Hakenberg,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2011 m. lapkričio 30 d. posėdžiui,

priima šį

Sprendimą

- 1 Ieškiniu, kurį Tarnautojų Teismo kanceliarija gavo 2010 m. birželio 3 d., C. Skareby prašo panaikinti 2009 m. liepos 23 d. Europos Komisijos sprendimą atmesti jos pagalbos prašymą, kuriame skundžiamasi dėl psichologinio priekabiavimo, ir, jei reikia, panaikinti 2010 m. sausio 19 d. Paskyrimų tarnybos sprendimą, kuriuo atmetamas jos skundas.

* Proceso kalba: anglų.

Teisinis pagrindas

- 2 Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 41 straipsnio 2 dalyje dėl „teisės į gerą administravimą“ numatyta, kad:

„Ši teisė apima:

- a) kiekvieno asmens teisę būti išklaustomas prieš taikant bet kokią individualią jam nepalankią priemonę;

<...>“

- 3 Europos Sąjungos pareigūnų tarnybos nuostatų (toliau – PTN) 12a straipsnyje numatyta:

„1. Pareigūnai susilaiko nuo bet kokios formos psichologinio ar seksualinio priekabiavimo.

2. Psichologinį ar seksualinį priekabiavimą patyrusiam pareigūnui institucijos veiksmai neturi turėti jokių žalingų padarinių. Apie psichologinį ar seksualinį priekabiavimą parodymus davusiam pareigūnui institucijos veiksmai neturi turėti jokių žalingų padarinių, jeigu pareigūnas buvo sąžiningas.

3. Psichologinis priekabiavimas – tai netinkamas elgesys, kuris trunka tam tikrą laikotarpį, kartojasi ar yra sistemingas ir kurį sudaro fizinis elgesys, šnekamoji ar rašytinė kalba, gestai ar kiti veiksmai, kurie yra tyčiniai ir kurie gali pakenkti bet kurio asmens asmenybei, asmens orumui ar fizinei arba psichinei sveikatai.

<...>“

- 4 Pagal faktinėms aplinkybėms taikytiną PTN 24 straipsnio redakciją:

„Bendrijos padeda visiems pareigūnams, ypač ieškiniuose dėl bet kurio asmens, kuris grasina, įžeidinėja arba šmeižia ar išreiškia savo pyktį, arba kenkia asmeniui ar turtui, kuris, atsižvelgiant į jo postą ar pareigas, priklauso nuo jo arba jo šeimos nario [kėsinasi į asmenį ar turtą, jeigu šie veiksmai nukreipti prieš pareigūną ar jo šeimos narius dėl pareigūno statuso ar pareigų].

Jos solidariai atlygina žalą, kurią tokiais atvejais patyrė pareigūnas, jeigu pareigūnas žalą padarė [nėra pats padaręs šios žalos] arba netyčia [tyčia] ar dėl didelio neatsargumo ir negalėjo gauti kompensacijos iš žalą padariusio asmens.“

Faktinės bylos aplinkybės

- 5 Nuo 1996 m. gruodžio 1 dienos ieškovė yra Europos Sąjungos pareigūnė. 2003 m. balandžio 18 d. ji buvo paskirta į Komisijos delegaciją Almatoje (Kazachstanas). Po to, kai Kirgizijoje buvo įsteigta vadinamoji „regioninė“ delegacija, 2004 m. balandžio 19 d. ieškovė buvo paskirta dirbti į Biškeką (Kirgizija). 2004 m. birželio 8 d. verbalinėje notoje, kuria ji pristatyta Kirgizijos užsienio reikalų ministrui ir šioje šalyje veikiančiam diplomatiniam korpusui, buvo nurodyta, kad „nesant delegacijos vadovo“, kuris ir toliau lieka akredituotas Kirgizijai, „ji, kaip laikinoji reikalų patikėtinė, užims padalinio vadovo pareigas“ ir kad „regioninė delegacija Biškeke pavaldi <...> Komisijos [regiono] delegacijai Almatoje“. 2007 m. rugpjūčio mėn. ieškovė grįžo į Komisijos generalinį direktoratą „Išorės santykiai“ Briuselyje (Belgija).
- 6 2008 m. lapkričio 10 d. laišku ieškovė pateikė pagalbos prašymą pagal PTN 24 straipsnį (toliau – pagalbos prašymas), kuriame skundėsi patyrusi dviejų buvusių jos viršininkų, vienas po kito vadovavusių Komisijos delegacijai Kazachstane (toliau – pirmasis delegacijos vadovas ir antrasis

delegacijos vadovas), psichologinį priekabiavimą. Ji dėl to prašė pradėti tarnybinį tyrimą, kad būtų nustatytos nurodyto psichologinio priekabiavimo aplinkybės. Iš šio laiško matyti, kad veiksmai, kuriais kaltinamas pirmasis delegacijos vadovas, buvo padaryti 2003 m. balandžio mėn.–2005 m. rugsėjo mėn. laikotarpiu, o veiksmai, kuriais kaltinamas antrasis delegacijos vadovas, buvo padaryti 2005 m. spalio mėn.–2007 m. rugpjūčio mėn. laikotarpiu, t. y. iki ieškovės grįžimo į Komisijos buveinę Briuselyje.

- 7 2008 m. lapkričio 28 d. laišku ieškovė pateikė su pagalbos prašymu susijusios papildomos informacijos. Visų pirma ji patikslino, kad pirmasis ir antrasis delegacijos vadovai sistemingai nepaisė ir menkino jos vaidmenį delegacijose Almatoje ir Biškeke, o tai, jos nuomone, ją diskreditavo ir žemino asmenų, su kuriais teko bendrauti Kazachstano ir Kirgizijos vyriausybėse, Sąjungos valstybių narių ambasadose bei šiose valstybėse esančiose tarptautinėse ir nevyriausybiniuose organizacijose, akivaizdoje.
- 8 Gavusi pagalbos prašymą Komisija 2009 m. kovo 4 d. laišku ieškovę informavo apie tai, kad Tyrimų ir drausmės tarnybai (IDOC) buvo nurodyta pradėti tarnybinį tyrimą dėl kaltinimų apie antrojo delegacijos vadovo psichologinį priekabiavimą. Tame pačiame laiške Komisija ieškovę informavo apie tai, kad buvo atsisakyta pradėti tokį tyrimą pirmojo delegacijos vadovo atžvilgiu, nes ieškovės pagalbos prašymas nebuvo pateiktas per protingą terminą.
- 9 2009 m. gegužės 28 d. laišku ieškovė, remdamasi Pareigūnų tarnybos nuostatų (toliau – PTN) 90 straipsnio 2 dalimi, pateikė skundą dėl 2009 m. kovo 4 d. Komisijos sprendimo, kuriuo buvo atsisakyta pradėti tyrimą pirmojo delegacijos vadovo atžvilgiu. 2009 m. liepos 31 d. sprendimu Komisija atmetė šį skundą. 2009 m. lapkričio 13 d. ieškovė pateikė ieškinį dėl minėto 2009 m. kovo 4 d. sprendimo. Tarnautojų teismas ieškinį patenkino ir panaikino ginčijamą sprendimą, kuriuo buvo atsisakyta pradėti tarnybinį tyrimą (2011 m. vasario 8 d. Sprendimas *Skareby prieš Komisiją*, F-95/09, toliau – Sprendimas *Skareby*).
- 10 2009 m. liepos 23 d. laišku Komisija ieškovę informavo apie išvadą, kurias IDOC pateikė savo ataskaitoje, susijusioje su tarnybiniu tyrimu, pradėtu antrojo delegacijos vadovo atžvilgiu (toliau – tyrimo ataskaita). Remiantis šiomis išvadomis, nurodytas priekabiavimas nebuvo nustatytas ir tyrimas turėjo būti nutrauktas nesiimant jokių drausminių veiksmų. Tame pačiame laiške Komisija ieškovę informavo, kad dėl to ji nusprendė netenkinti pagalbos prašymo ir nutraukti bylą.
- 11 2009 m. spalio 26 d. laišku ieškovė, remdamasi PTN 90 straipsnio 2 dalimi, pateikė skundą dėl 2009 m. liepos 23 d. Komisijos sprendimo netenkinti pagalbos prašymo. 2010 m. vasario 19 d. Paskyrimų tarnyba šį skundą atmetė.

Šalių reikalavimai ir procesas

- 12 Ieškovė Tarnautojų teismo prašo:
 - pripažinti ieškinį priimtiniu,
 - paprašyti Komisijos pateikti tyrimo ataskaitą ir prie jos pridėtus įrodymus,
 - panaikinti 2009 m. liepos 23 d. Komisijos sprendimą atmesti jos skundą dėl psichologinio priekabiavimo, pateiktą antrojo delegacijos vadovo atžvilgiu, ir, jei būtina, panaikinti 2010 m. vasario 19 d. Paskyrimų tarnybos sprendimą, kuriuo atmetamas jos skundas,
 - priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas.
- 13 Komisija Tarnautojų teismo prašo:
 - atmesti ieškinį kaip nepriimtina arba bet kuriuo atveju kaip nepagrįstą,

— priteisti iš ieškovės bylinėjimosi išlaidas.

- 14 Ieškinyje ieškovė Tarnautojų teismo prašė paraginti Komisiją pateikti tyrimo ataskaitą ir prie jos pridėtus įrodymus, kad būtų galima patikrinti, ar tarnybinis tyrimas iš tikrųjų buvo atliktas.
- 15 Atsiliepime į ieškinį Komisija tvirtino negalinti pateikti ieškovei aptariamų dokumentų, nes juose yra asmens duomenų, kurie turi būti saugomi ir kurių pavišinimas pakenktų trečiųjų asmenų interesams. Tačiau Komisija pripažino galinti pateikti Tarnautojų teismui konfidencialią šių dokumentų versiją, jeigu jis to paprašytų priimdamas motyvuotą nutartį. Vis dėlto Komisija atkreipė Tarnautojų teismo dėmesį į tai, kad sudėtinga pateikti nekonfidencialią minėtų dokumentų versiją, nes tariami priekabiavimo veiksmai buvo padaryti mažame administraciniame padalinyje, todėl net jei liudininkų vardai būtų išbraukti, juos būtų galima identifikuoti pagal kitus specifinius požymius.
- 16 2011 m. balandžio 6 d. motyvuota nutartimi, kuri buvo priimta pagal Procedūros reglamento 44 straipsnį, Tarnautojų teismas paprašė ieškovę pateikti pastabų dėl Komisijos nurodyto tyrimo ataskaitos ir dokumentų, kuriais ši ataskaita grindžiama, konfidencialumo. Ta pačia nutartimi Tarnautojų teismas paprašė Komisijos pateikti tyrimo ataskaitą ir minėtus dokumentus ir patikslino, kad ieškovei ir jos advokatams nebus leista su jais susipažinti bent jau tol, kol bus nuspręsta dėl jų svarbos ir konfidencialumo.
- 17 Tyrimo ataskaitą ir reikalaujamus dokumentus Komisija pateikė laišku, kuris Tarnautojų teismo kanceliarijoje buvo gautas 2011 m. balandžio 18 d.; ieškovė savo pastabas dėl tariamo jų konfidencialumo pateikė tų pačių metų balandžio 26 d.
- 18 Susipažinęs su tyrimo ataskaita ir kitais Komisijos pateiktais dokumentais ir atsižvelgęs į ieškinyje išdėstytus pagrindus Tarnautojų teismas nusprendė, kad ginčui išspręsti svarbi tik tyrimo ataskaita. Be to, Tarnautojų teismas manė, kad šioje ataskaitoje yra konfidencialios informacijos, nes ji parengta pasibaigus tyrimui dėl priekabiavimo ir joje yra asmens duomenų – t. y. apklaustų asmenų pavardės, vardai, pareigos ir lygiai, pagal kuriuos šiuos asmenis galima identifikuoti. Todėl Tarnautojų teismas nusprendė paprašyti Komisijos nekonfidencialios tyrimo ataskaitos versijos, kurioje nebūtų minėtų asmens duomenų, ir tokią nekonfidencialią versiją pateikti ieškovei. Galiausiai Tarnautojų teismas nusprendė grąžinti Komisijai kitus dokumentus, kuriuos ji jam buvo pateikusi vykdydama 2011 m. balandžio 6 d. nutartį. 2011 m. gegužės 31 d. laišku Tarnautojų teismo kanceliarija informavo šalis apie šiuos įvairius sprendimus.
- 19 2011 m. birželio 7 d. Komisija pateikė nekonfidencialią tyrimo ataskaitos versiją, o ieškovė savo pastabas apie tyrimo ataskaitą atsiuntė laišku, kuris kartu su trimis priedais Tarnautojų teismo kanceliarijoje buvo gautas 2011 m. liepos 15 d. Ieškovės pastabos buvo pateiktos Komisijai, kuri savo nuomonę apie minėtas pastabas pateikė tų pačių metų liepos 29 d., o vėliau ją papildė 2011 m. rugpjūčio 30 d. laišku, prie kurio pridėti keli dokumentai.
- 20 2011 m. spalio 3 d. laišku ieškovė pateikė du dokumentus; apie jų pateikimą ji buvo nurodžiusi 2011 m. liepos 15 d. pastabose.
- 21 Parengiamajame teismo posėdžio pranešime ieškovės buvo paprašyta per posėdį pateikti argumentų dėl atsiliepime į ieškinį Komisijos nurodyto nepriimtimumo pagrindo ir pastabų dėl dokumentų, pridėtų prie 2011 m. rugpjūčio 30 d. Komisijos laiško. Komisijos buvo paprašyta per posėdį pateikti pastabų dėl dokumentų, kuriuos ieškovė pateikė Tarnautojų teismui tų pačių metų rugsėjo 28 d.

Dėl ginčo dalyko

- 22 Ieškovė paršo panaikinti 2009 m. liepos 23 d. Komisijos sprendimą netenkinti pagalbos prašymo ir 2010 m. vasario 19 d. sprendimą, kuriuo atmestas jos skundas dėl minėto sprendimo.

- 23 Pagal nusistovėjusią teismo praktiką reikalavimais panaikinti, formaliai pateiktais dėl sprendimo atmesti skundą, siekiama, kai šio sprendimo turinys nėra savarankiškas, Tarnautojų teisme užginčyti aktą, dėl kurio buvo pateiktas skundas (šiuo klausimu žr. 1989 m. sausio 17 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Vainker prieš Parlamentą*, 293/87, Rink. p. 23, 8 punktą). Kadangi šiuo atveju sprendimo, kuriuo atmetamas skundas dėl 2009 m. liepos 23 d. sprendimo, turinys nėra savarankiškas, ieškinys turi būti laikomas pateiktu tik dėl šio sprendimo (toliau – skundžiamas sprendimas).

Dėl priimtimumo

Šalių argumentai

- 24 Komisija nurodo, kad ieškinys nepriimtinas, nes ieškovė neturi suinteresuotumo jo pareikšti. Iš tikrųjų, net darant prielaidą, kad ieškinys pagrįstas, skundžiamo sprendimo panaikinimas jai neduotų jokios naudos. Bet kuriuo atveju psichologinis priekabiavimas baigėsi 2007 m. ieškovei grįžus į Komisijos buveinę Briuselyje ir ieškovė nepateikė prašymo atlyginti patirtą žalą.
- 25 Iš tikrųjų ieškiniu siekiama paskatinti pradėti naują tarnybinį tyrimą, kad vėliau būtų pradėta drausminė procedūra antrojo delegacijos vadovo atžvilgiu, arba, jeigu faktai būtų patvirtinti, kad būtų teisiškai pripažintas psichologinis priekabiavimas. Taigi, kalbant apie pirmąją galimybę, reikia nurodyti, kad administracija turi didelę diskreciją nuspręsti, ar reikia pradėti drausminę procedūrą pareigūno atžvilgiu, ir kiti pareigūnai negali jos priversti pradėti tokios procedūros. Kalbant apie antrąją galimybę, reikia pažymėti, kad ieškovė neturi suinteresuotumo pareikšti ieškinio, nes Tarnautojų teismo sprendimų rezoliucinėse dalyse neturi būti papildomų teisinių pareiškimų ar konstatavimų.
- 26 Per posėdį ieškovė paneigė Komisijos nurodytą nepriimtimumo pagrindą. Ji visų pirma nurodė, kad savo ieškiniu siekia susigrąžinti orumą, o tai būtų padaryta pripažinus, kad ji patyrė psichologinį priekabiavimą. Ji tvirtina turinti šiuo atžvilgiu asmeninį suinteresuotumą prašyti panaikinti skundžiamą sprendimą, nes panaikinimo atveju administracija konkrečiai turėtų iš naujo išnagrinėti klausimą, ar ji patyrė tokį priekabiavimą.

Tarnautojų teismo vertinimas

- 27 Reikia pastebėti, kad Komisija šiuo atveju neatsisakė atsiliepime į ieškinį pateikto nepriimtimumo pagrindo, nepaisydama aplinkybės, kad Tarnautojų teismas atmetė panašų nepriimtimumo grindžiamą pagrindą Sprendime *Skareby* (22–31 punktai), t. y. sprendime, kuris buvo paskelbtas iki posėdžio šioje byloje. Tokiomis sąlygomis reikia priminti tai, kas išdėstyta paskesniuose punktuose.
- 28 Neginčijama, kad reikalavimai panaikinti administracinį aktą yra nepriimtini, jeigu nėra teisėto, atsiradusio ir esančio suinteresuotumo pareikšti ieškinio, nes ginčijamo sprendimo panaikinimas suinteresuotajam asmeniui neduotų jokios naudos.
- 29 Šiuo atveju tiesa tai, kad ieškovė neprašo atlyginti žalos, kurią patyrė dėl nurodyto priekabiavimo. Tiesa ir tai, kad Komisija turi didelę diskreciją pagal PTN 86 straipsnio 2 dalį pradėti drausminę procedūrą. Pagaliau neginčijama, kad nurodytas priekabiavimas baigėsi 2007 m. rugpjūčio mėn., kai ieškovė grįžo į Komisijos buveinę Briuselyje.
- 30 Vis dėlto dėl nurodytų aplinkybių neišnyko šio ieškinio dalykas ir ieškovė neprarado suinteresuotumo prašyti, kad būtų panaikintas skundžiamas sprendimas.

- 31 Iš tikrųjų, kalbant apie rimtą problemą, kaip antai psichologinį priekabiavimą, turi būti pripažįstama, kad tariama tokio priekabiavimo auka, skundžianti teismui institucijos atsisakymą patenkinti jos pagalbos prašymą, išsaugo, nepaisant Komisijos pateiktų argumentų, suinteresuotumą, kuris pagal teismo praktiką yra būtina ieškinio priimtumo sąlyga.
- 32 Toks sprendimas būtinas dėl paties psichologinio priekabiavimo rimtumo, nes tokie veiksmai gali turėti itin neigiamą poveikį aukos fizinei būklei. Taigi, jeigu į pensiją išleisto pareigūno garbė pagrindžia jo suinteresuotumą pareikšti ieškinį dėl sprendimo laikinai nušalinti jį nuo pareigų, nepaisant to, kad šis sprendimas laikinai nušalinti buvo panaikintas jo išleidimo į pensiją dieną (2009 m. lapkričio 30 d. Tarnautojų teismo sprendimo *Wenig prieš Komisiją*, F-80/08, 35 punktas), tai turėtų galioti ir darbuotojui, tariamai patyrusiam psichologinį priekabiavimą, neatsižvelgiant į tai, ar toks priekabiavimas tęsiasi, ar atitinkamas pareigūnas arba tarnautojas pateikia, ketina pateikti arba tik turi teisę pateikti kitus prašymus, visų pirma dėl žalos atlyginimo, susijusius su tariamai jo patirtu psichologiniu priekabiavimu. Tokiomis aplinkybėmis reikia pridurti, kad galimas administracijos padarytas psichologinio priekabiavimo pripažinimas savaime galėtų daryti teigiamą poveikį asmens, prie kurio buvo priekabiauta, terapiniam reabilitacijos procesui.
- 33 Iš visų pateiktų paaiškinimų matyti, kad Komisijos nurodytam nepriimtumo pagrindui negali būti pritaria.

Dėl esmės

- 34 Reikalavimus panaikinti skundžiamą sprendimą ieškovė grindžia trimis pagrindais: pirmasis susijęs su teisės į gynybą ir teisės į gerą administravimą pažeidimu, antrasis susijęs su PTN 12a straipsnio 3 dalies pažeidimu, o trečiasis – su akivaizdžių vertinimo klaidų buvimu, pareigos motyvuoti pažeidimu, rūpestingumo pareigos ir pareigos padėti nevykdymu.

Dėl pirmojo pagrindo, susijusio su teisės į gynybą ir teisės į gerą administravimą pažeidimu

- 35 Iš įvairių rašytinių procesinių ieškovės dokumentų matyti, kad pirmąjį pagrindą sudaro dvi dalys. Ieškovė pirmoje dalyje ginčija IDOC atlikto tarnybinio tyrimo veiksmingumą, o antroje dalyje remdamasi teise į gynybą ir gero administravimo principu nurodo, kad nepakankamai buvo įtraukta į šią procedūrą.

Dėl pirmos pirmojo pagrindo dalies, susijusios su neveiksmingu tarnybiniu tyrimu

- 36 Ieškinyje, taigi, kol dar nebuvo gavusi tyrimo ataskaitos, ieškovė išreiškė abejonį dėl to, ar tyrimas iš tikrųjų buvo atliktas.
- 37 Pastabose dėl tyrimo ataskaitos, kurios nekonfidencialią versiją Komisija pateikė po to, kai buvo priimta 2011 m. balandžio 6 d. Tarnautojų teismo nutartis (šio sprendimo 16 ir paskesni punktai), ieškovė tvirtina, kad minėta atskaita rodo, jog tyrimas buvo atliktas nepakankamai kruopščiai, objektyviai ir nepriklausomai. Šiam tvirtinimui pagrįsti ieškovė nurodo, kad buvo išklaustyti tik keturi iš trisdešimties liudininkų, kuriuos apklausti buvo siūloma pagalbos prašyme. Be to, tyrimo atskaitoje nenurodyti pagalbos prašyme aprašyti konkretūs priekabiavimo pavyzdžiai ir iš jos nematyti, kad IDOC atliko tam tikrą tyrimą dėl šių pavyzdžių. Be to, IDOC parodymai dėl kai kurių veiksmų yra šališki. Tyrimo atskaitoje taip pat yra ir neatitikimų bei prieštaravimų. Pagaliau aplinkybė, kad liudininko C pareiškimai, pateikti tai prancūzų, tai anglų kalbomis, kelia įtarimų dėl nagrinėjamo liudijimo, o liudininkų A ir B nurodytuose faktuose yra klaidų, leidžiančių abejoti jų patikimumu.

- 38 Šiuo atžvilgiu reikia nurodyti, kad IDOC turi didelę diskreciją vykdyti jam patikėtus tarnybinius tyrimus (šiuo klausimu žr. 2010 m. sausio 13 d. Tarnautojų teismo sprendimo *A ir G prieš Komisiją*, F-124/05 ir F-96/06, 173 punktą). Kadangi šios tarnybos ištekliai riboti, jai pateiktas bylas ji turi nagrinėti proporcingai, t. y. taip, kad galėtų skirti kiekvienai bylai tinkamą turimo laiko dalį. Be kito ko, IDOC turi didelę diskreciją vertinti liudininkų bendradarbiavimo kokybę ir naudą.
- 39 Todėl šiuo atveju IDOC galėjo nuspręsti išklausti tik kelis iš tų liudininkų, kuriuos apklausti siūlė ieškovė. Be to, nė vienas Tarnautojų teismui pateiktas bylos dokumentas neleidžia manyti, kad IDOC pasirinkimas buvo šališkas arba kenkė tyrimų kokybei. Dėl ieškovės kritikos, susijusios su liudininko C pareiškimais, reikia pažymėti, kad Tarnautojų teismui neaišku, kodėl įtarimų kelia tai, kad šio liudininko pareiškimai buvo pateikti prancūzų ir anglų kalbomis. Kalbant apie ieškovės nebuvimą darbe, kuriuos liudininkai patvirtina, reikia nurodyti, kad juos patvirtina ir Komisijos pateikti dokumentai, todėl minėtų liudininkų patikimumas negali būti užginčytas remiantis tuo, kad jų tvirtinimai šiuo klausimu buvo netikslūs.
- 40 Be kita ko, tyrimo ataskaitoje nagrinėti klausimai rodo, kad IDOC ištyrė esminius ieškovės nurodytus kaltinimus dėl priekabiavimo, net jeigu, kaip pastebi ieškovė, minėta ataskaita neapima visų konkrečių „pavyzdžių“, kuriuos ji išvardijo pagalbos prašyme. Pavyzdžiui, IDOC iš tikrųjų išnagrinėjo klausimą, susijusį su nurodymais, kuriuos antrasis delegacijos vadovas jai davė tarpininkaujant pavaldiniams, t. y. klausimą, ar jis jai trukdė rengti ataskaitas apie politinę situaciją Kirgizijoje, ir klausimą, susijusį su jos dalyvavimu pagalbą Kirgizijai teikiančių šalių susirinkimuose.
- 41 Be to, neatrodo, kad faktinės aplinkybės tyrimo ataskaitoje pateiktos šališkai. Pavyzdžiui, kalbant apie tai, jog 2005 m. pasiskundusi patikimam asmeniui, kad patyrė pirmojo delegacijos vadovo priekabiavimą, ieškovė nesiėmė tolesnių veiksmų, nes šis asmuo manė, kad jos viršininko veiksmais nebuvo peržengtos normalaus elgesio ribos, tyrimo ataskaitoje iš esmės tik pakartojami pačios ieškovės pareiškimai, pateikti 2008 m. lapkričio 28 d. pagalbos prašymo papildyme.
- 42 Tyrimo ataskaita taip pat neatrodo prieštaringa. Pavyzdžiui, nors liudininkas B pripažino, kad tai, jog antrasis delegacijos vadovas nurodymus duodavo tarpininkaujant pavaldiniams, buvo įprasta praktika, IDOC galėjo manyti, kad nors šis vadovas taip elgėsi visų jam pavaldžių darbuotojų atžvilgiu, toks elgesys pasitaikydavo labai retai, nes, kaip matyti iš įvairių surinktų pareiškimų, antrasis delegacijos vadovas taip elgėsi tik skubos atvejais, kilus svarbiems klausimams ir nesant atsakingo asmens. Be to, nėra prieštaravimo tarp 2006 metų ieškovės karjeros raidos ataskaitoje pateikto tvirtinimo, kad ji dažnai ir reguliariai rengė ataskaitas apie politinę situaciją Kirgizijoje, ir aplinkybės, kad tyrimo ataskaitoje nurodyta, jog minėtos ataskaitos, skirtos Komisijos tarnyboms Briuselyje, buvo parengtos Almatoje pagal ieškovės pateiktą informaciją. Galiausiai ribotą ieškovės vaidmenį rengiant minėtas ataskaitas patvirtino liudininkas C ir pati ieškovė.
- 43 Pagaliau to, kad IDOC tyrimą atliko nepakankamai gerai, negali patvirtinti aplinkybė, jog iš ieškovės pateiktų parodymų matyti, kad ji tinkamai atstovavo Komisijai pagalbą Kirgizijai teikiančių šalių susirinkimuose. Iš tikrųjų šiais skirtingais parodymais aiškiai pabrėžiama ieškovės kompetencija vykdant laikinojo reikalų patikėtinio pareigas ir jos, kaip Komisijos atstovės, patikimumas ir jie prieštarauja antrojo delegacijos vadovo tvirtinimui, kad „visiems kitiems pagalbos Kirgizijai teikėjams atrode“ priešingai. Vis dėlto IDOC atsižvelgė ne tik į antrojo delegacijos vadovo pareiškimus. Ji surinko ir kitų parodymų, kuriais pabrėžiamas „bendras kontekstas“, t. y. tai, kad ieškovė neturėjo galimybių dalyvauti visuose oficialiuose renginiuose ir vykdyti visų jai tenkančių užduočių pirmiausia dėl to, kad jos nebūdavo tuo metu, kai institucija turėdavo parengti savo strategiją minėtuose pagalbą teikiančių šalių susirinkimuose.
- 44 Atsižvelgdamas į tai, kas išdėstyta, ir į šalių pateiktus dokumentus Tarnautojų teismas mano, kad turi pakankamai informacijos tam, kad nuspręstų, jog kaltinimas, susijęs su IDOC tyrimo neveiksmingumu, yra nepagrįstas, ir kad nebūtina patenkinti ieškovės prašymų, pateiktų pastabose dėl tyrimo ataskaitos, kuriais siekiama, pirma, kad Tarnautojų teismas surinktų tarptautinių organizacijų, nevyriausybinių

organizacijų arba valstybių narių atstovų parodymus arba bent jau apklaustų Komisiją, dėl kokių prižasčių IDOC pasirinktinai apklausė kelis liudininkus iš tų, kuriuos ji siūlė apklausti, antra, kad nurodytų Komisijai pateikti liudininkams užduotus klausimus, ir, trečia, kad surinktų asmenų, kurių pareiškimus ji pridėjo prie minėtų pastabų, parodymus.

Dėl antros pirmojo pagrindo dalies, susijusios su teisės į gynybą ir gero administravimo principo pažeidimu

- 45 Remdamasi teisės į gynybą ir „gero administravimo reikalavimų“, kuriuos ji kildina iš Pagrindinių teisių chartijos 41 straipsnio 2 dalies a punkto, pažeidimu ieškovė tvirtina, kad jai turėjo būti suteikta galimybė susipažinti su tyrimo ataskaita ir šiai pagrįsti pateiktais įrodymais ir kad turėjo būti išklaudyta jos nuomonė dėl šių dokumentų turinio prieš Paskyrimų tarnybai priimant skundžiamą sprendimą.
- 46 Vis dėlto reikia pastebėti, kad ieškovė negali remtis Komisijos pareiga paisyti teisės į gynybą, kuri, kaip matyti iš nusistovėjusios teismo praktikos, yra vienas pagrindinių Sąjungos teisės principų, taikytinas vykstant bet kokiai procedūrai, pradėtai asmens atžvilgiu ir galinčiai baigtis akto jo nenaudai priėmimu (2006 m. lapkričio 9 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Komisija prieš De Bry*, C-344/05 P, 37 punktas; 2006 m. spalio 17 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Bonnet prieš Teisingumo Teismą*, T-406/04, 76 punktas; minėto Sprendimo *Wenig prieš Komisiją* 48 punktas). Iš tikrųjų IDOC tyrimo procedūra, pradėta pareigūnui pateikus pagalbos prašymą, kuriame skundžiamasi priekabiavimu, bet kuriuo atveju neturėtų būti tapatinama su prieš minėtą pareigūną pradėta tyrimo procedūra.
- 47 Be to, nesant reikalo nagrinėti klausimo dėl Pagrindinių teisių chartijos 41 straipsnio taikymo laiko atžvilgiu, pakanka priminti, kad šiame straipsnyje atsispindi teisminė praktika, kurioje buvo įtvirtintas bendrasis gero administravimo principas (šiuo klausimu žr. 2004 m. spalio 14 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *K prieš Teisingumo Teismą*, T-257/02, 104 punktą); tai pažymima, be kita ko, 41 straipsnio išaiškinime, kuris pateikiamas su Pagrindinių teisių chartija susijusiuose išaiškinimuose (OL C 303, 2007, p. 17).
- 48 Tokiomis aplinkybėmis reikia pripažinti, kad ieškovė gali remtis kitomis nei teisė į gynybą procesinėmis teisėmis, kurių apimtis nėra tokia plati kaip šios teisės (dėl šio atskyrimo žr. 2010 m. birželio 29 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Komisija prieš Alrosa*, C-441/07 P, 91 punktą ir 1997 m. lapkričio 27 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Kaysersberg prieš Komisiją*, T-290/94, 108 punktą).
- 49 Šiuo atveju neginčijama, kad ieškovė turėjo tris galimybes pateikti savo argumentus: pateikdama pagalbos prašymą, kartu su papildoma informacija, kurią ji pateikė raštu 2008 m. lapkričio 28 d., ir tuo metu, kai atlikdama tarnybinių tyrimą ją apklausė IDOC.
- 50 Procesinės teisės, kuriomis ieškovė gali remtis šiuo atveju, nereiškia, kad jai turėjo būti suteikta galimybė susipažinti su tyrimo ataskaita ir IDOC surinktais įrodymais arba kad ji privalėjo būti išklaudyta dėl šių dokumentų turinio prieš priimant skundžiamą sprendimą, todėl reikia atmesti antrą pirmojo pagrindo dalį, susijusią su teisės į gynybą ir gero administravimo principo pažeidimu.
- 51 Kadangi buvo atmestos abi pirmojo pagrindo dalys, minėtą pagrindą reikia atmesti.

Dėl antrojo pagrindo, susijusio su PTN 12a straipsnio 3 dalies pažeidimu

- 52 Visų pirma ieškovė ginčija tai, kad Paskyrimų tarnyba galėjo pritarti IDOC išvadoms, pagal kurias priekabiavimo nebuvo, nes tai, kad antrasis delegacijos vadovas į Almatą sušaukė jai tiesiogiai pavaldžius darbuotojus, kad aptartų jų darbą jai nesant, ir tai kad davė jai nurodymus jiems

tarpininkaujant, nereiškia, kad ji buvo nevienodai vertinama kitų delegacijos Almatoje vidurinėsios grandies vadovų atžvilgiu. Iš tikrųjų pagal PTN 12a straipsnio 3 dalį pripažinimas psichologiniu priekabiavimu nepriklauso nuo to, ar diskriminuojama.

- 53 Pirmiausia reikia priminti, kad jeigu eksplicitiniame sprendime, kuriuo atmetamas skundas, pateikiama svarbių paaiškinimų, susijusių su pirminiame sprendime administracijos pateiktais motyvais, administracijos motyvai konkrečiai turi būti nustatomi remiantis abiem šiais sprendimais (šiuo klausimu žr. 2004 m. birželio 10 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Eveillard prieš Komisiją*, T-258/01, 31 punktą).
- 54 Tai patikslinus, iš sprendimo atmesti skundą matyti, kad diskriminacijos Komisija nelaikė priekabiavimo pripažinimo sąlyga. Iš tikrųjų atsakydama į ieškovės kaltinimą, susijusį su tuo, kad antrasis delegacijos vadovas davė tiesioginius nurodymus jos pavaldiniams, Paskyrimų tarnyba tik nurodė, kad IDOC pažymėjo, pirma, kad antrasis delegacijos vadovas taip elgėsi ne tik su ieškove; toks elgesys atitiko jo vadovavimo darbuotojams stilių, ir, antra, jog vien aplinkybės, kad ieškovei nepriimtinas toks stilius, nepakanka tam, kad jis būtų laikomas priekabiavimu.
- 55 Antra, ieškovė mano, kad skundžiamu sprendimu pažeidžiama PTN 12a straipsnio 3 dalis, nes pagal ją pripažinimas priekabiavimu nepriklauso nuo to, ar yra kelios aukos, o skundžiamame sprendime, kaip ir sprendime, kuriuo atmetas skundas, sureikšminama aplinkybė, kad joks kitas asmuo, dirbantis regiono delegacijoje Almatoje arba regioninėje delegacijoje Biškeke, nesiskundė antrojo delegacijos vadovo psichologiniu priekabiavimu.
- 56 Vis dėlto reikia nurodyti, kad pažymėjusi, jog nebuvo pateikta kitų skundų dėl antrojo delegacijos vadovo psichologinio priekabiavimo, Komisija atsikirto tik į ieškovės tvirtinimą, kad kiti darbuotojai patyrė jo psichologinį priekabiavimą.
- 57 Trečia, ieškovė priekaištauja dėl to, kad skundžiamas sprendimas, kaip ir sprendimas, kuriuo atmetas jos skundas, grindžiamas IDOC išvadomis, pagal kurias ketinimas priekabiavimu būtinas tam, kad veiksmai būtų laikomi psichologiniu priekabiavimu, nors ši sąlyga nenumatyta PTN 12a straipsnio 3 dalyje, kurią Tarnautojų teismas išaiškino 2008 m. gruodžio 8 d. Sprendime *Q prieš Komisiją* (F-52/05, iš dalies panaikintas 2011 m. liepos 12 d. Europos Sąjungos Bendrojo Teismo sprendimu *Komisija prieš Q*, T-80/09 P, tačiau tik tiek, kiek minėto sprendimo rezoliucinės dalies 2 punkte Komisijai buvo nurodyta atlyginti Q patirtą žalą, toliau – Sprendimas *Q prieš Komisiją*). Ieškovė nurodo, kad sprendime, kuriuo atmetas jos skundas, Paskyrimų tarnyba nurodė, kad IDOC norėjo tik pabrėžti tai, kad skundai dėl priekabiavimo turi būti nagrinėjami neatsižvelgiant į skundą padavusio asmens subjektyvų suvokimą, tačiau ji mano, kad taip pasiėlgusi Paskyrimų tarnyba neatsižvelgė į tai, jog IDOC taip pat padarė išvadą, kad jos „atžvilgiu nebuvo atlikta veiksmų, kuriais būtų objektyviai siekta ją diskredituoti arba sąmoningai pabloginti jos darbo sąlygas“.
- 58 Komisija atsikerta, kad Sprendimu *Q prieš Komisiją* pernelyg didelis dėmesys skiriamas subjektyviam elementui, nes, priešingai nei ankstesnėje teismo praktikoje, priekabiavimo buvimas nepriklauso nuo to, ar įrodyta, kad priekabiautojas savo veiksmais sąmoningai ketino diskredituoti auką arba pabloginti jos darbo sąlygas. Dėl šio Tarnautojų teismo sprendimo institucijos susidūrė su rizika, kad jomis gali manipuliuoti itin jautrūs pareigūnai ir tarnautojai. Komisijos nuomone, apibrėžiant priekabiavimą turėtų būti atsižvelgiama į patvirtintus arba numanomas tariamo priekabiautojo ketinimus, į numanomas aukos suvokimą, į faktinių aplinkybių objektyvų pobūdį ir jų susidarymo kontekstą. Sprendimo *Q prieš Komisiją* 135 punkte Tarnautojų teismas nurodė, jog tam, kad nagrinėjami veiksmai būtų laikomi priekabiavimu, jie turi „objektyviai“ sukelti pasekmes ir auka turi būti diskredituota arba pablogėtų jos darbo sąlygos. Tačiau šio paaiškinimo nepakanka, nes jis nesutrukdytų PTN 12a straipsnio 3 dalį taikyti elgesiui, kuris nėra netinkamas, tačiau gali „objektyviai“ lemti psichologinių problemų turinčių asmenų darbo sąlygų pablogėjimą arba šiems asmenims sudaryti įspūdį, kad jie negerbiami.

- 59 Todėl Komisija mano, kad bet kuriuo atveju pripažinimas priekabiavimu priklausytų nuo to, ar ginčijamas elgesys yra pakankamai objektyvus ir realus ta prasme, kad įprasto jautrumo nešališkas ir nuovokus stebėtojas jį laikytų netinkamu, nebent Tarnautojų teismas nuspręstų grįžti prie iki Sprendimo *Q prieš Komisiją* taikytos praktikos.
- 60 Šiuo atveju Komisija tvirtina, kad antrojo delegacijos vadovo elgesys objektyviai negalėjo diskredituoti ieškovės arba pabloginti jos darbo sąlygų, todėl negali būti laikomas netinkamu, kaip tai suprantama pagal anksčiau pateiktą paaiškinimą, ir kad, atvirksčiai, kalbant apie tarnybinius santykius, jis buvo visiškai normalus. Aplinkybė, kad joks kitas delegacijos Almatoje darbuotojas, dirbantis panašiomis sąlygomis, nesijautė antrojo delegacijos vadovo priekabiavimo auka, įrodo, kad ieškovei jausmas, kad prie jos priekabiaujama, kilo vien dėl asmeninio veiksmų suvokimo.
- 61 Be kita ko, IDOC ir Paskyrimų tarnyba manė, kad dėl savo pobūdžio veiksmai nėra priekabiavimas, todėl skundžiamas sprendimas tik iš dalies pagrįstas tuo, kad antrojo delegacijos vadovo elgesys nebuvo tyčinis.
- 62 Galiausiai elgesys, kuriuo kaltinamas antrasis delegacijos vadovas, nesikartojė ir nebuvo sistemingas, kaip tai reikalaujama pagal psichologinio priekabiavimo apibrėžimą.
- 63 Šiuo atžvilgiu reikia priminti, kad Sprendimo *Q prieš Komisiją* 133 ir paskesniuose punktuose Tarnautojų teismas nusprendė, kad iš PTN 12a straipsnio 3 dalies nematyti, jog tariamo priekabiautojo piktavališkas ketinimas būtinas tam, kad veiksmai būtų laikomi psichologiniu priekabiavimu. Šiame sprendime (taip pat žr. 2010 m. kovo 9 d. Tarnautojų teismo sprendimo *N prieš Parlamentą*, F-26/09, 72 punktą) Tarnautojų teismas nurodė:
- „134.
Iš tiesų PTN 12a straipsnio 3 dalyje psichologinis priekabiavimas apibrėžiamas kaip „netinkamas elgesys“; pagal ją, siekiant įrodyti psichologinį priekabiavimą, reikalaujama įvykdyti dvi kumuliacines sąlygas. Pirmą sąlygą susijusią su fiziniu elgesiu, šnekamąja ar rašytine kalba, gestais, kurie „trunka tam tikrą laikotarpį, kartojasi ar yra sistemingi“ ir „tyčiniai“. Pagal antrąją sąlygą, kuri nuo pirmosios atskirta jungtuku „ir“, reikalaujama, kad šiuo fiziniu elgesiu, šnekamąja ar rašytine kalba būtų siekiama „pakenkti bet kurio asmens asmenybei, asmens orumui ar fizinei arba psichinei sveikatai“.
135. Vien dėl to, kad būdvardis „tyčiniai“ yra susiję su pirmąja, o ne su antrąja sąlyga, galima padaryti dvi išvadas. Pirmą, PTN 12a straipsnio 3 dalyje nurodytas fizinis elgesys, šnekamoji ar rašytinė kalba, gestai ar kiti veiksmai, kurie yra tyčiniai ir gali pakenkti bet kurio asmens asmenybei, asmens orumui ar fizinei arba psichinei sveikatai, turi būti sąmoningi, todėl ši nuostata netaikoma netyčiniams veiksams. Antra, nereikalaujama, kad fizinis elgesys, šnekamoji ar rašytinė kalba, gestai ar kiti veiksmai būtų įvykdyti siekiant pakenkti bet kurio asmens asmenybei, orumui ar fizinei arba psichinei sveikatai. Kitaip tariant, gali būti psichologinis priekabiavimas pagal PTN 12a straipsnio 3 dalį ir psichologiniam priekabiautojui savo veiksmis nesiekiant apšmeižti arba pažeminti aukos arba sąmoningai pabloginti jos darbo sąlygų. Pakanka, kad šie veiksmai objektyviai sukeltų tokių pasekmių, nes jie buvo įvykdyti sąmoningai.“
- 64 Iš esmės Komisija mano, kad šioje teismo praktikoje per daug akcentuojami tariamos aukos išgyvenimai ir kad dėl jos pačios atsiranda nesaugumas.
- 65 Vis dėlto Sprendimo *Q prieš Komisiją* 135 punkte Tarnautojų teismas paaiškino, jog tam, kad ginčijami veiksmai būtų laikomi priekabiavimu, jie turi „objektyviai sukelti pasekmių“, t. y. diskredituoti auką arba pabloginti jos darbo sąlygas. Pagal PTN 12a straipsnio 3 dalį nagrinėjami veiksmai turi būti netinkami, todėl psichologiniu priekabiavimu jie pripažįstami su sąlyga, kad yra pakankamai objektyviai tikri ta prasme, kad įprasto jautrumo nešališkas ir nuovokus stebėtojas tokiomis pačiomis sąlygomis šį elgesį laikytų peržengiančiu normalaus elgesio ribas ir jį kritikuotų.

- 66 Šiuo atveju IDOC savo ataskaitoje konstatavo, kad „tyrimą atliekanti grupė padarė išvadą, jog „[suinteresuotosios] atžvilgiu nebuvo atlikta veiksmų, kuriais siekta objektyviai ją diskredituoti arba sąmoningai pabloginti jos darbo sąlygas, [ir kad] atrodo, jog, neatsižvelgiant į subjektyvų jos suvokimą, nė vienas iš nurodytų epizodų ir veiksmų, tiek vertinamų atskirai, tiek kartu, neturėtų būti laikomi psichologiniu priekabiavimu“.
- 67 Tačiau Tarnautojų teismas turi atsakyti į klausimą, ar skundžiamame sprendime ir atmetusi skundą Komisija ieškovės situaciją vertino atsižvelgdama į klaidingą PTN 12a straipsnio aiškinimą, pagal kurį inkriminuojamus veiksmus padariusio asmens ketinimas diskredituoti arba sąmoningai pabloginti ieškovės darbo sąlygas yra viena iš priekabiavimo sąlygų.
- 68 Taigi, kaip nurodo pati ieškovė, sprendime atmesti skundą Paskyrimų tarnyba manė, kad kaltinimai priekabiavimu turi būti nagrinėjami „neatsižvelgiant į subjektyvų aukos suvokimą“. Be to, skundžiamas sprendimas ir sprendimas atmesti skundą grindžiami motyvais, kuriais siekiama įrodyti, kad ieškovės kaltinimai priekabiavimu yra neobjektyvūs. Pavyzdžiui, skundžiamame sprendime nurodyta, kad tai, jog antrasis delegacijos vadovas duoda tiesioginius nurodymus ieškovės pavaldiniams, atitinka įprastą jo vadovavimo darbuotojams stilių ir kad nenurodytos konkrečios aplinkybės, iš kurių matyti, kad toks elgesys rodo priešišumą ieškovei. Toliau atsakydama į ieškovės prašymą atlikti patikrinimą, kuris buvo pateiktas papildant 2008 m. lapkričio 28 d. pagalbos prašymą, Komisija skundžiamame sprendime nurodė, kad joks kitas pareigūnas ar tarnautojas nesiskundė antrojo delegacijos vadovo elgesiu. Galiausiai sprendimas atmesti skundą grindžiamas objektyvia ieškovės pareigū analizė, kuria remdamasi Komisija daro išvadą, kad ieškovė priskirtina prie vidurinės grandies vadovų ir kad ši pozicija netrukdytų antrajam delegacijos vadovui pakeisti ją kitu pareigūnu, kad šis dalyvautų pagalbą Kirgizijai teikiančių šalių susirinkimuose.
- 69 Taigi tam, kad būtų pripažintas priekabiavimas, kaip jis suprantamas pagal Tarnautojų teismo išaiškintus PTN, reikia:
- kad nagrinėjamas fizinis elgesys, šnekamoji ar rašytinė kalba, gestai būtų sąmoningi,
 - nereikalaujama, kad šis fizinis elgesys, šnekamoji ar rašytinė kalba, gestai būtų atlikti ketinant pakenkti asmens asmenybei, orumui ar fizinei arba psichinei sveikatai,
 - tačiau su sąlyga, kad jie objektyviai sukeltų pasekmes, t. y. diskredituotų auką arba pablogintų jos darbo sąlygas,
- vien motyvo, kurį Komisija pateikė remdamasi tuo, kad dėl inkriminuojamų veiksmų objektyviai negalėjo būti diskredituota ieškovė, pakanka teisiškai pagrįsti skundžiamą sprendimą atsižvelgiant į PTN 12a straipsnį, nesvarbu, kokį aiškinimą pateikė IDOC.
- 70 Be kita ko, reikia nurodyti tai, kad ieškovė iš tikrųjų labai subjektyviai vertina veiksmus, kuriais kaltina antrąjį delegacijos vadovą. Ji skundžiasi tuo, kad šis vadovas savo elgesiu ją diskreditavo ambasadų ir tarptautinių organizacijų prie regioninės delegacijos Biškeke akivaizdoje, tačiau iš dokumentų, kuriuos pateikė prie savo pastabų, susijusių su tyrimo atskaita, matyti, kad toje aplinkoje ji buvo gerbiama.
- 71 Iš viso to, kas išdėstyta, matyti, kad antrasis pagrindas yra nepagrįstas.

Dėl trečiojo pagrindo, susijusio su akivaizdžių vertinimo klaidų buvimu, pareigos motyvuoti pažeidimu, rūpestingumo pareigos ir pareigos padėti nevykdymu

72 Atsižvelgiant į argumentus, kuriais ieškovė grindžia trečiąjį pagrindą, reikia atskirti pirmąją dalį, susijusią tik su pareigos motyvuoti pažeidimu, nuo antrosios dalies, kuria iš esmės nurodomos kelios akivaizdžios vertinimo klaidos, kuriomis remdamasi ieškovė nurodo taip pat pareigos nurodyti motyvus pažeidimą ir rūpestingumo pareigos ir pareigos padėti nevykdymą.

Dėl pirmos trečiojo pagrindo dalies, susijusios su pareigos motyvuoti pažeidimu

73 Ieškovė tvirtina, kad skundžiamas sprendimas ir sprendimas atmesti skundą yra netinkamai motyvuoti, nes Komisija nepateikė atsakymo į jos tvirtinimą, kad antrasis delegacijos vadovas tęsė savo pirmtako pradėtą praktiką, t. y. siuntė į Kirgiziją darbuotojus iš regiono delegacijos Kazachstane su ja nepasitaręs arba apie tai jai net nepranešęs, ir taip privertė ją jaustis nepatogiai priimančiosios valstybės valdžios institucijų ir diplomatinio korpuso akivaizdoje.

74 Šiuo atžvilgiu reikia priminti, kad pagal nusistovėjusią teismo praktiką nurodant motyvus nėra reikalaujama tiksliai atskleisti visų susijusių faktinių ir teisinių aplinkybių, nes klausimas, ar akto motyvavimas atitinka PTN 25 straipsnio antros pastraipos reikalavimus, turi būti vertinamas atsižvelgiant ne tik į jo formuluotę, bet ir į kontekstą bei į visas atitinkamą sritį reglamentuojančias teisės normas (šiuo klausimu žr. 2007 m. gruodžio 11 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Sack prieš Komisiją*, T-66/05, 65 punktą ir 2011 m. rugsėjo 13 d. Tarnautojų teismo sprendimo *Nastvogel prieš Tarybą*, F-4/10, 66 punktą).

75 Be to, pirminio motyvavimo trūkumus galima ištaisyti papildomais paaiškinimais, kuriuos galima pateikti net vykstant procesui, jeigu prieš pateikdamas ieškinį suinteresuotas asmuo jau žinojo pirminius motyvus (2005 m. rugsėjo 15 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Casini prieš Komisiją*, T-132/03, 36 punktą ir 2010 m. gruodžio 1 d. Tarnautojų teismo sprendimo *Gabalas prieš Tarybą*, F-89/09, 67 punktą).

76 Šiuo atveju žinoma, kad skundžiamame sprendime ir sprendime atmesti skundą konkrečiai neminimas kaltinimas, kad antrasis delegacijos vadovas privertė ieškovę jaustis nepatogiai, kai į Kirgiziją siuntė regiono delegacijos Kazachstane darbuotojus prieš tai su ja nepasitaręs arba apie tai jai net nepranešęs. Vis dėlto reikia konstatuoti, kad minėti sprendimai yra motyvuoti ir kad jų motyvuose nurodyta bent jau tai, kad nuspręsti, kas jam atstovaus susirinkimuose, ir į juos deleguoti kitus pareigūnus, o ne ieškovę, yra įprasta antrojo delegacijos vadovo kompetencija.

77 Be to, Komisija papildė savo motyvus rašytiniuose procesiniuose dokumentuose. Juose ji nurodė, kad ginčijama praktika turi būti vertinama atsižvelgiant į ypatingus regioninės delegacijos ir regiono delegacijos, kuri išsaugo tam tikrus įgaliojimus, santykius ir kad šioje srityje tokia praktika gali būti priimtina. Ji pridūrė, kad pirmasis delegacijos vadovas buvo davęs nurodymų, kurie vis dar galioja, visuomet informuoti ieškovę apie komandiruotes į Kirgiziją, kviesti ją dalyvauti ten rengiamuose susirinkimuose ir perduoti komandiruočių ataskaitų kopijas. Atsižvelgdama į tai kad buvo daug projektų ir dažnų susirinkimų, Komisija nusprendė, kad tai, jog ieškovė ne visada buvo tinkamai informuota, veikiau lėmė netyčiniai veiksmai, o ne ketinimai ją diskredituoti.

78 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, trečiojo pagrindo pirmą dalį reikia atmesti.

Dėl antros trečiojo pagrindo dalies, iš esmės susijusios su akivaizdžiomis vertinimo klaidomis

- 79 Visų pirma ieškovė nurodo, kad skundžiamame sprendime yra akivaizdi vertinimo klaida, nes Komisija klaidingai manė, kad tai, jog antrasis delegacijos vadovas kviesdavo jai pavaldžius darbuotojus, kad aptartų jų užduotis jai nesant, ir perduodavo jai skirtus nurodymus jiems tarpininkaujant, yra antrojo delegacijos vadovo teisės duoti nurodymus savo pavaldiniams išraiška.
- 80 Tačiau tvirtinti nepateikiant argumentų, kaip tai daro ieškovė, nepakanka tam, kad būtų įrodytas akivaizdžios vertinimo klaidos buvimas. Šiuo atveju taip yra juo labiau todėl, kad Komisija įtikinamai nurodo, kad, esant ypatingiems regioninės delegacijos ir regiono delegacijos santykiams, regiono delegacijos vadovas gali tiesiogiai kreiptis į regioninės delegacijos darbuotojus ir jiems tarpininkaujant perduoti nurodymus laikinajam reikalų patikėtiniui, kuris vadovauja regioninei delegacijai, nes šie darbuotojai išlieka jam pavaldūs. Toks hierarchinės valdžios įgyvendinimo būdas pats savaime nediskredituoja laikinojo reikalų patikėtinio, kuris vadovauja regioninei delegacijai, ir neblogina jo darbo sąlygų, jei nėra jokių kitų atitinkamų aplinkybių. 2004 m. birželio 8 d. verbalinė nota, kurioje ieškovė pristatoma kaip laikinoji reikalų patikėtinė Biškeke, patvirtina tai, kas išdėstyta, nes joje nurodyta, kad „regioninė delegacija Biškeke yra pavaldi <...> Komisijos delegacijai Almatoje“.
- 81 Visų antra, ieškovė tvirtina, kad skundžiamame sprendime ir sprendime atmesti skundą yra akivaizdi vertinimo klaida, nes jame nurodyta, kad ji priskirtina prie „vidurinėsios grandies vadovų“, nors ji buvo „laikiniai pareigas einanti atstovybės vadovė – [laikinoji] reikalų patikėtinė“, turinti daugiau įgaliojimų nei vidurinėsios grandies vadovas, kaip tai matyti iš 1961 m. balandžio 18 d. Vienoje pasirašytos konvencijos dėl diplomatinių santykių (toliau – Vienos konvencija).
- 82 Vis dėl to reikia priminti, kad minėtoje 2004 m. birželio 8 d. verbalinėje notoje buvo pažymėta, kad regioninė delegacija Biškeke yra pavaldi regiono delegacijai Almatoje, ir nurodyti, kad šioje notoje buvo pranešama apie ieškovės paskyrimą „Kirgizijos padalinio vadove“. Be kita ko, svarbu tai, kad tuo metu, kai klostėsi faktinės aplinkybės, ieškovė buvo A*9 lygio, vėliau tapusio AD 9, pareigūnė ir kad iš mintos verbalinės notos matyti, kad ji, net ir kaip laikinoji reikalų patikėtinė Biškeke, buvo pavaldi regiono delegacijos Almatoje vadovui, kaip, be kita ko, matyti iš jos pateiktų karjeros raidos ataskaitų ištraukų. Be to, atsakydama į Tarnautojų teismo klausimą per posėdį ieškovė nurodė turinti tik aštuonerių metų saugumo politikos analitikės Švedijos saugumo tarnybose praktiką ir patikslino, kad iki paskyrimo į Biškeką nebuvo dirbusi laikinąja reikalų patikėtine Komisijos generaliniame direktorate „Išorės santykiai“.
- 83 Tokiomis aplinkybėmis ir, nesant būtinybės nagrinėti laikinųjų reikalų patikėtinių statuso pagal Vienos konvenciją, kuria reglamentuojami tik diplomatinių misijų santykiai su priimančiosiomis valstybėmis, neatrodo, kad Komisija padarė akivaizdžią vertinimo klaidą, kai vertindama antrojo delegacijos vadovo ir ieškovės tarnybinius santykius manė, kad Komisijoje ieškovė priskirtina prie vidurinėsios grandies vadovų.
- 84 Net jei Komisija klaidingai aiškino laikinųjų reikalų patikėtinių svarbą pagal Vienos konvenciją, ieškovė nepaaiškina, kaip dėl šios aiškinimo klaidos Paskyrimų tarnyba galėjo padaryti akivaizdžią vertinimo klaidą, kai atsisakė pripažinti priekabiavimo buvimą. Ieškovė nurodo, kad taip Paskyrimų tarnyba „kenkė jos pareigoms“. Tačiau net jeigu ieškovė tuo nori parodyti, kad Paskyrimų tarnyba prisidėjo prie priekabiavimo, reikia konstatuoti, kad teisės klaida pati savaime nėra tokia pavojinga kaip priekabiavimas. Šiuo atžvilgiu ieškovė nepateikė jokių paaiškinimų.
- 85 Trečia, ieškovė nurodo, kad skundžiamame sprendime yra akivaizdi vertinimo klaida, nes Komisija manė, kad ji skundžiasi tuo, kad pavedant kitam darbuotojui užduotį parengti ataskaitas apie politinę situaciją Kirgizijoje jai buvo sutrukdyta atlikti šią užduotį, nors iš tikrųjų ji kritikavo tai, kad šiuo atžvilgiu jai buvo pateikti klaidinantys nurodymai ir kad taip ja buvo manipuliuojama.

- 86 Reikia nurodyti, jog pagalbos prašyme ieškovė tvirtino, kad tai, jog antrasis delegacijos vadovas jos prašė parengti „straipsnius“ apie situaciją Kirgizijoje „kasdienių penkių eilučių ilgio ataskaitų“ forma, o kitam delegacijos Almatoje pareigūnui nurodė sekti neramumus Biškeke, vykusius 2006 m. lapkričio mėn., nes ji nepateikė tikros politinės analizės, jos vadovams Komisijos buveinėje sudarė išpūdį, kad ji nekompetentinga rengti tinkamas politines ataskaitas.
- 87 Skundžiamame sprendime Komisija, atsižvelgusi į tyrimo ataskaitą, nurodė, kad už ataskaitų apie politinę situaciją Kirgizijoje parengimą iš principo buvo atsakinga delegacija Almatoje ir kad ieškovei buvo leista ir ji netgi buvo skatinama prisidėti prie šios užduoties vykdymo; šitaip implicitiškai, tačiau užtikrintai atmetama bet kokia manipuliavimo prielaida.
- 88 Tarnautojų teismui neaišku, kaip Komisija, kuri manė, kad ieškovė skundėsi trukdymu rengti ataskaitas apie politinę situaciją Kirgizijoje, iškraipė ieškovės pateiktą kaltinimą, kuriuo buvo pabrėžiama tai, kad antrasis delegacijos vadovas stengėsi apribodamas jos vaidmenį rengiant tokias ataskaitas įrodyti jos nekompetenciją šioje srityje.
- 89 Bet kuriuo atveju tariamo ieškovės skundo dėl priekabiavimo iškraipymo iš esmės nepakanka tam, kad būtų laikoma, jog skundžiamame sprendime yra akivaizdi vertinimo klaida.
- 90 Ketvirta, ieškovė nurodo, kad Komisija padarė akivaizdžią vertinimo klaidą, kai vertindama jos įgaliojimus nusprendė, kad tuo atveju, kai antrasis delegacijos vadovas negali atvykti į Kirgiziją, jis, remdamasis savo įgaliojimais, gali nuspręsti, kas jį pavaduos per susirinkimus su pagalba Kirgizijai teikiančiomis šalimis arba kitais subjektais. Iš tikrųjų pagal Vienos konvenciją tik ji, kaip „laikiniai pareigas einanti atstovybės vadovė – [laikinoji] reikalų patikėtinė“, turėjo teisę atstovauti Komisijai nesant delegacijos vadovo.
- 91 Vis dėlto Tarnautojų teismas mano, kad šiuo atveju nebūtina nagrinėti klausimo, ar dėl to, kad laikinasis reikalų patikėtinis buvo paskirtas regioninės delegacijos vadovu, regiono delegacijos vadovas, kuriam pavaldi minėta regioninė delegacija, negali pavesti kitam pareigūnui atstovauti Komisijai per susirinkimus, rengiamus toje šalyje, kurioje buvo akredituotas šis reikalų patikėtinis.
- 92 Iš tikrųjų, net jeigu Komisija neteisingai aiškino laikinojo reikalų patikėtinio įgaliojimus pagal Vienos konvenciją, ši tariama teisės klaida neleidžia daryti išvados, kad Paskyrimų tarnyba padarė akivaizdžią vertinimo klaidą, kai atsisakė pripažinti priekabiavimo buvimą. Ieškovė pažymi, kad antrasis delegacijos vadovas prašė kito pareigūno pirmininkauti pagalbą Kirgizijai teikiančių šalių susirinkimui patikslindamas: „ne [ieškovė]“. Tačiau net jeigu toks elgesys galėjo nepatikti ieškovei, tai nepatvirtina akivaizdžios klaidos vertinant psichologinio priekabiavimo buvimą, nes priekabiavimu laikomas elgesys, kuris trunka tam tikrą laikotarpį, kartojasi ar yra sistemingas, ir negali būti teikiama pirmenybė tariamos aukos teikiamam subjektyviam tokio elgesio vertinimui. Reikia konstatuoti, kaip tai daro Komisija, kad ieškovė savo 2007 m. karjeros raidos ataskaitoje nurodė, jog reguliariai dalyvavo pagalbą Kirgizijai teikiančių šalių susirinkimuose. Be to, savo 2006 m. karjeros raidos ataskaitoje ji nurodė, kad tais metais aktyviai veikė diplomatijos srityje. Dar daugiau, bet kuriuo atveju negali būti laikoma, kad elgesys, dėl kurio šiuo atveju ji kaltina antrąją delegacijos vadovą, truko tam tikrą laiką, kartojosi ar buvo sistemingas, kaip tai suprantama pagal PTN 12a straipsnį.
- 93 Galiausiai, jeigu, kaip nurodo IDOC, keli parodymai liudija, kad nepakankamai aiškiai apibrėžtos atitinkamos regiono delegacijų ir regioninių delegacijų užduotys, ir jeigu dėl tokio aiškumo trūkumo galėjo kilti ieškovės išgyventų sunkumų, netikslus organizacinis užduočių Komisijos generaliniame direktorate paskirstymas pats savaime negalėjo lemti priekabiavimo.
- 94 Kadangi ieškovė, be kita ko, remdamasi aptartomis tariamomis akivaizdžiomis vertinimo klaidomis, padarė išvadą, kad buvo pažeista pareiga motyvuoti, pakanka konstatuoti: kadangi tokios klaidos nebuvo nustatytos, ji neįrodė, kad Paskyrimų tarnyba taip pat pažeidė pareigą motyvuoti. Be to,

nepakankamas motyvavimas yra formos pažeidimas ir negali būti painiojamas su teisės akto turinio trūkumu (šiuo klausimu žr. 1998 m. balandžio 2 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Komisija prieš Sytraval ir Brink's France*, C-367/95 P, 72 punktą).

- 95 Pagaliau negalima pritarti ieškovės, remiantis jos nurodytomis tariamomis akivaizdžiomis vertinimo klaidomis, padarytoms išvadoms, jog nebuvo vykdoma rūpestingumo pareiga ir pareiga padėti pagal PTN 24 straipsnį. Kadangi kaltinimai, susiję su akivaizdžiomis vertinimo klaidomis, buvo atmesti, reikia atmesti ir pastaruosius nurodytus kaltinimus.
- 96 Kadangi ir trečiasis pagrindas atmestinas, reikia atmesti visą ieškinį.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 97 Pagal Procedūros reglamento 87 straipsnio 1 dalį, nepažeidžiant kitų šio reglamento II dalies 8 skyriaus nuostatų, pralaimėjusiai šaliai nurodoma padengti bylinėjimosi išlaidas, jeigu laimėjusi šalis to reikalavo. Pagal to paties straipsnio 2 dalį, kai to reikalauja teisingumas, Tarnautojų teismas gali nuspręsti iš pralaimėjusios šalies priteisti tik dalį bylinėjimosi išlaidų arba nuspręsti, kad pralaimėjusi šalis visai jų neturi padengti.
- 98 Iš pateiktų motyvų matyti, kad ieškovė pralaimėjo bylą. Be to, Komisija reikalavimuose aiškiai prašė priteisti iš ieškovės bylinėjimosi išlaidas. Tačiau atsižvelgiant į tai, kad Komisijos nurodytas nepriimtumo pagrindas buvo atmestas, reikia taikyti Procedūros reglamento 87 straipsnio 2 dalies nuostatas ir nuspręsti, kad ieškovė padengs savo pačios ir tik tris ketvirtadalius Komisijos bylinėjimosi išlaidų.

Remdamasis šiais motyvais,

TARNAUTOJŲ TEISMAS (trečioji kolegija)

nusprendžia:

- 1. Atmesti ieškinį.**
- 2. C. Skareby padengia savo pačios ir tris ketvirtadalius Europos Komisijos bylinėjimosi išlaidų.**
- 3. Europos Komisija padengia ketvirtadalį savo pačios bylinėjimosi išlaidų.**

Van Raepenbusch

Barents

Bradley

Paskelbta 2012 m. gegužės 16 d. viešame posėdyje Liuksemburge.

Kanclerė
W. Hakenberg

Pirmininkas
S. Van Raepenbusch